

بررسی میزان تأثیر سواد مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با میانجیگری رفتار مالی

صادق فلامرزی^۱

محمد حسین هوشیارزاده^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۳۱

چکیده

هدف این تحقیق بررسی میزان تأثیر سواد مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با میانجیگری رفتار مالی است. در این تحقیق، با استفاده از روش همبستگی و رگرسیون، روابط بین متغیرهای مورد مطالعه با استفاده از نرم افزار SPSS و معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart-PLS مورد آزمون قرار گرفت. جامعه آماری کلیه کارمندان شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران می باشد که تعداد آنها بیش از ۱۰۰ هزار نفر می باشند. براساس جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان حجم نمونه در نظر گرفت. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه رحیم و راج بالان (۲۰۲۰) می باشد. یافته های تحقیق نشان داد در بررسی فرضیات ضریب مسیر به دست آمده بیش از ۰/۴ است و آماره t در سطح اطمینان ۹۵ درصد و بیش از ۱/۹۶ است که گواه پذیرش فرضیات است. نتیجه نشان داد که سواد مالی می تواند تأثیر معنی داری بر رفتار مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. این نتایج نشان می دهند که شرکت هایی که کارکنان و مدیران آنها دارای سواد مالی بالاتری هستند، ممکن است تصمیم های مالی بهتری اتخاذ کنند. سواد مالی نقش مهمی در دانش مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ایفا می کند. مدیران و کارکنان با دانش مالی قوی تر، ممکن است توانایی بهتری در تجزیه و تحلیل موقعیت های مالی داشته باشند و تصمیماتی که برای شرکت شان می گیرند، موجب بهبود عملکرد شرکت شود. از سوی دیگر دانش مالی شرکت ها می تواند تأثیر معنی داری بر عملکرد آنها در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد.

واژگان کلیدی

سواد مالی، عملکرد شرکت، سودآوری شرکت، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، رفتار مالی

۱- کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی و غیر دولتی حافظ شیراز، شیراز، ایران.

۲- کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز، شیراز، ایران.

مقدمه

سواد مالی به عنوان یکی از مهارت‌های اساسی در جامعه مدرن، توانایی افراد را برای مدیریت مالی و انجام تصمیمات مالی هوشمندانه تقویت می‌دهد. در دهه‌های اخیر، اهمیت سواد مالی به عنوان یکی از عوامل کلیدی تأثیرگذار بر توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه به طور قابل توجهی افزایش یافته است. بر این اساس، اهمیت بررسی اثرات سواد مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت‌ها، به ویژه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، ضروری به نظر می‌رسد. مطالعات گسترده از جنبه‌های مختلف حول مفهوم سواد مالی نشان داده‌اند که این مهارت نه تنها برای افراد حقیقتی حیاتی است، بلکه در تعیین مسیر و توسعه شرکت‌ها و بازارهای مالی نیز تأثیرگذاری بسزایی دارد. با توجه به تکامل فناوری و افزایش دسترسی به اطلاعات، تحولات روزافزونی در بازارهای مالی رخ داده است که بر شرکت‌ها فشارهای بیشتری را برای اتخاذ تصمیمات مالی صحیح و منطقی اعمال می‌کند. در این راستا، تحقیق حاضر با هدف بررسی میزان تأثیر سواد مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام شده است. به ویژه، میانجیگری رفتار مالی به عنوان یک عامل میانجی برای بررسی ارتباط بین سواد مالی و عملکرد شرکت‌ها در نظر گرفته شده است. لذا با توجه به اهمیت بورس اوراق بهادار تهران به عنوان یکی از اصلی‌ترین بازارهای مالی ایران و نقش آن در توسعه اقتصادی کشور، تحلیل عمیقی از عوامل موثر بر عملکرد شرکت‌ها و ارتباط آن با سواد مالی ضروری به نظر می‌رسد. این تحقیق به عنوان یک پیش‌پیش‌بینی برای بهبود سیاست‌ها و راهکارهای مالی و سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی و عمومی، می‌تواند به پیشرفت اقتصادی کشور کمک شایانی نماید.

مبانی نظری

سواد مالی

سواد مالی به مجموعه مهارت‌ها و دانش‌های مربوط به مفاهیم و اصول مالی اطلاق می‌شود که به افراد کمک می‌کند تا تصمیمات مالی هوشمندانه‌تری بگیرند و بتوانند اطلاعات مالی را به طور صحیح تفسیر کنند. این مهارت‌ها شامل مواردی مانند درک مفاهیم پایه مالیاتی، مهارت‌های مدیریت بودجه، توانایی تحلیل صحیح بیانگرهای مالی و ... است (فرناندز^۱ ۲۰۱۹). در سال‌های اخیر کشورهای توسعه یافته و در حال ظهور درگیر سطح سواد مالی شهروندان خود بوده‌اند و این واقعیت، که سواد مالی یکی از فاکتورهایی است که با تصمیم‌گیری مالی در وضعیت‌ها و موقعیت‌های اقتصادی و ارتباط می‌باشد. در نتیجه سواد مالی در سرتاسر جهان به عنوان یک عنصر مهم برای پایداری اقتصادی و توسعه و پیشرفت شناخته شده است (رحمانی نوروزآباد و محمدی ۱۳۹۶). تحقیقات نشان می‌دهد که سواد مالی تأثیر مهمی بر عملکرد مالی افراد و خانوارها دارد. افرادی که در سطح بالایی از سواد مالی برخوردارند، معمولاً توانایی بیشتری در مدیریت مالی شخصی و انجام تصمیمات مالی صحیح دارند (لوساردی و میتچل^۲ ۲۰۱۸). علاوه بر افراد، سواد مالی نقش مهمی در عملکرد شرکت‌ها نیز دارد. شرکت‌هایی که کارکنان و مدیران آن‌ها دارای سواد مالی قوی هستند، معمولاً بهبود عملکرد مالی و سودآوری بیشتری را تجربه می‌کنند (قوش و جی^۳ ۲۰۲۰). همچنین، سواد مالی می‌تواند بر روی ساختار مالی و تصمیمات سرمایه‌گذاری شرکت‌ها تأثیرگذار باشد. شرکت‌هایی که مدیران و صاحبان آن‌ها دارای سواد

¹ Fernandes

² Lusardi & Mitchell

³ Ghosh & Jai

مالی نسبتاً بالا هستند، معمولاً در تصمیم‌گیری‌های مالی خود به اطلاعات بیشتری دسترسی دارند و تصمیمات بهتری اتخاذ می‌کنند (کالدو و راسی^۱ ۲۰۲۱).

سواد مالی یکی از عوامل کلیدی است که برای افراد و سازمان‌ها اهمیت دارد. این مهارت نه تنها افراد را در مواجهه با چالش‌های مالی روزمره کمک می‌کند، بلکه می‌تواند برای شرکت‌ها نیز تأثیر مثبتی در تصمیم‌گیری‌های مالی و سرمایه‌گذاری داشته باشد (هستینگ و تجدا^۲ ۲۰۱۹). تحقیقات نشان می‌دهد که افرادی که در سطح بالایی از سواد مالی قرار دارند، معمولاً در مواجهه با مسائل مالی پیچیده‌تر بهتر عمل می‌کنند و تصمیمات مالی بهتری می‌گیرند (کول و همکاران^۳ ۲۰۲۰). لذا با توجه به تأثیر مهمی که سواد مالی بر عملکرد شرکت‌ها دارد، آموزش و ارتقاء سطح سواد مالی کارکنان و مدیران شرکت‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این امر می‌تواند به بهبود عملکرد مالی و سودآوری شرکت‌ها کمک کند (آلمندبرگ و سیو-سودربرگ^۴ ۲۰۱۹). سواد مالی همچنین می‌تواند بر روی رفتار مالی افراد و سازمان‌ها تأثیر گذار باشد. افرادی که دارای سواد مالی مناسبی هستند، معمولاً بهترین تصمیمات مالی را اتخاذ می‌کنند و از مخاطرات مالی کمتری روبرو می‌شوند (فرناندز و اینچ^۵ ۲۰۲۱). در نتیجه، تأکید بر آموزش و ارتقاء سواد مالی در جامعه و در سازمان‌ها می‌تواند به بهبود عملکرد مالی و کاهش ریسک‌های مالی کمک کند. این مسئله نه تنها به افراد بلکه به سازمان‌ها نیز ارزش افزوده قابل توجهی را ارائه می‌دهد (هستینگ و میتچل^۶ ۲۰۱۸).

سواد مالی به عنوان یکی از مهارت‌های حیاتی در دنیای اقتصاد مدرن شناخته می‌شود. این مهارت، توانایی فهمیدن و استفاده از اطلاعات مالی را برای افراد فراهم می‌کند و آن‌ها را قادر می‌سازد تا تصمیمات مالی هوشمندانه‌تری بگیرند (لوساردی و میتچل ۲۰۱۸). تحقیقات اخیر نشان داده‌اند که سواد مالی به‌طور مستقیم با عملکرد مالی افراد و خانوارها مرتبط است. افرادی که دارای سواد مالی قوی‌تری هستند، معمولاً بهبودی در مدیریت مالی شخصی خود تجربه می‌کنند و در نتیجه، به طور کلی در وضعیت مالی بهتری قرار می‌گیرند (هستینگ و تجدا ۲۰۱۹). علاوه بر افراد، سواد مالی نیز بر عملکرد و سودآوری شرکت‌ها تأثیرگذار است. شرکت‌هایی که مدیران و کارکنان آن‌ها دارای سواد مالی مناسبی هستند، معمولاً در تصمیم‌گیری‌های مالی بهتری عمل می‌کنند و بهره‌وری بیشتری را تجربه می‌کنند. سواد مالی می‌تواند بهبودی در رفتار مالی افراد و سازمان‌ها ایجاد کند. افرادی که دارای سواد مالی مناسبی هستند، معمولاً بهترین تصمیمات مالی را اتخاذ می‌کنند و مسائل مالی را با دقت بیشتری مدیریت می‌کنند. بنابراین، آموزش و ارتقاء سواد مالی در جامعه و در سازمان‌ها می‌تواند بهبودی معناداری در عملکرد مالی و کاهش ریسک‌های مالی داشته باشد. این امر نه تنها به افراد بلکه به سازمان‌ها نیز ارزش افزوده قابل توجهی ارائه می‌دهد (فرناندز و اینچ ۲۰۲۱).

عملکرد شرکت

عملکرد شرکت یکی از موارد اصلی و حیاتی است که به توانایی یک شرکت در رقابت بازار و ایجاد ارزش برای سهامداران و سایر ذینفعان اشاره دارد. این عملکرد می‌تواند با اندازه‌گیری از طریق شاخص‌های مالی مختلف مانند

¹ Caliendo & Rossi

² Hastings & Tejada-Ashton

³ Cole et al

⁴ Almenberg & S  ve-S  derbergh

⁵ Fernandes & Lynch

⁶ Hastings & Mitchell

سودآوری، رشد درآمد، بازده سرمایه‌گذاری و ... اندازه‌گیری شود (جانسن^۱ ۲۰۱۸). تحقیقات نشان داده است که عوامل مختلفی می‌توانند بر عملکرد شرکت‌ها تأثیرگذار باشند. از جمله این عوامل می‌توان به ساختار سرمایه، رهبری، استراتژی‌های بازاریابی، نوآوری و ... اشاره کرد که هر کدام می‌توانند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر عملکرد شرکت‌ها اثر بگذارند (وانگ و احمد^۲ ۲۰۱۹). عملکرد شرکت‌ها می‌تواند به طور مستقیم با میزان سودآوری و سوددهی آن‌ها مرتبط باشد. شرکت‌هایی که درآمد و سود خود را افزایش می‌دهند و سودآوری قابل توجهی دارند، معمولاً به عنوان شرکت‌های با عملکرد موفق محسوب می‌شوند (KPMG ۲۰۲۰). علاوه بر این، عملکرد شرکت‌ها می‌تواند به صورت غیرمستقیم توسط عوامل محیطی نظیر شرایط اقتصادی، تحولات صنعتی، رقابت بازار و ... تحت تأثیر قرار گیرد. این عوامل محیطی می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر عملکرد شرکت‌ها تأثیرگذار باشند (لی و وو^۳ ۲۰۲۱). به طور کلی، عملکرد شرکت‌ها نتیجه تأثیرگذاری از عوامل داخلی و خارجی مختلف است که می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر عملکرد مالی و سودآوری آن‌ها تأثیر بگذارند. درک این عوامل و ارتباطات میان آن‌ها، به تصمیم‌گیری‌های موفق و بهبود عملکرد شرکت‌ها کمک می‌کند (تیان و منگ^۴ ۲۰۲۰).

عملکرد شرکت به انجام مأموریت‌ها، وظایف و فعالیت‌های سازمانی و نتایج حاصل از انجام آن‌ها اطلاق می‌شود. از روش‌های ارزیابی عملکرد مالی به شدت استفاده می‌شود، اما از دهه ۱۹۸۰، صنایع با تغییرات در زمینه‌های غیرمالی مانند کیفیت یا رضایت مشتری متحرک شده‌اند. عملکرد فرد، معیار موفقیت او در انجام کار است و اغلب از میزان خروجی یا ارزیابی موفقیت رفتار فرد در مقایسه با انتظارات سازمانی به دست می‌آید. عملکرد انسان، نتیجه مجموعه‌ای از اعمال است که برای نیل به هدفی خاص انجام می‌شود، که ممکن است شامل رفتارهای قابل مشاهده یا فعالیت‌های ذهنی غیر قابل مشاهده باشد. در عصر کنونی، نظام ارزیابی اجتناب‌ناپذیر است و هر سازمان برای آگاهی از میزان مطلوبیت و کیفیت فعالیت‌های خود به نظام ارزیابی مبرم نیاز دارد (اعراب شیبانی ۱۳۹۹). عملکرد شرکت به عنوان یکی از اصلی‌ترین عواملی است که توانایی یک شرکت در ارائه ارزش به سهامداران و سایر ذینفعان را نشان می‌دهد. این عملکرد می‌تواند به طور مستقیم از طریق شاخص‌های مالی مختلف مانند سودآوری، رشد درآمد، بازده سرمایه‌گذاری و ... اندازه‌گیری شود. همین‌طور عوامل مختلفی می‌توانند بر عملکرد شرکت‌ها تأثیرگذار باشند. از جمله این عوامل می‌توان به ساختار سرمایه، رهبری، استراتژی‌های بازاریابی، نوآوری و ... اشاره کرد که هر کدام می‌توانند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر عملکرد شرکت‌ها اثر بگذارند. عملکرد شرکت‌ها می‌تواند به طور مستقیم با میزان سودآوری و سوددهی آن‌ها مرتبط باشد. شرکت‌هایی که درآمد و سود خود را افزایش می‌دهند و سودآوری قابل توجهی دارند، معمولاً به عنوان شرکت‌های با عملکرد موفق محسوب می‌شوند (جانسن^۵ ۲۰۱۸). علاوه بر این، عملکرد شرکت‌ها می‌تواند به صورت غیرمستقیم توسط عوامل محیطی نظیر شرایط اقتصادی، تحولات صنعتی، رقابت بازار و ... تحت تأثیر قرار گیرد. این عوامل محیطی می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر عملکرد شرکت‌ها تأثیرگذار باشند. به طور کلی، عملکرد شرکت‌ها نتیجه تأثیرگذاری از عوامل داخلی و خارجی مختلف است که می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر

¹ Jensen

² Wang & Ahmed

³ Li & Wu

⁴ Tian & Meng

⁵ Jensen

عملکرد مالی و سودآوری آن‌ها تأثیر بگذارند. درک این عوامل و ارتباطات میان آن‌ها، به تصمیم‌گیری‌های موفق و بهبود عملکرد شرکت‌ها کمک می‌کند (تیان و منگ ۲۰۲۰). در واقع، ارزیابی عملکرد شرکت امروزه یکی از اصول بنیادی مدیریت است که به سازمان‌ها کمک می‌کند تا عملکرد خود را مشخص کرده و بهبودهای لازم را اعمال کنند. این ارزیابی شامل اندازه‌گیری عملکرد شرکت در ابعاد مختلف از جمله مالی، عملکرد عملیاتی، کیفیت، رضایت مشتری، و انگیزه و عملکرد کارکنان می‌شود. همچنین، ارزیابی عملکرد شرکت امکان ارزیابی میزان تطابق عملکرد با اهداف و استراتژی‌های سازمانی را فراهم می‌کند و به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات بهتری برای بهبود عملکرد و تحقق اهداف سازمانی بگیرند. در نتیجه، ارزیابی عملکرد شرکت نقش بسیار مهمی در مدیریت و بهبود عملکرد سازمان‌ها دارد و باید به طور مداوم و به صورت سیستماتیک انجام شود (اعراب شیبانی ۱۳۹۹).

سودآوری شرکت

سودآوری شرکت به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مالی، نشان‌دهنده توانایی یک شرکت در تولید سود و ایجاد ارزش برای سهامداران است. این شاخص، از طریق مقایسه درآمدهای تولیدی با هزینه‌ها و هزینه‌های مختلف شرکت به دست می‌آید و می‌تواند نشان‌دهنده بهره‌وری و کارآیی مالی شرکت باشد (اوپلر و همکاران^۱ ۲۰۱۹). سودآوری شرکت‌ها می‌تواند به طور مستقیم توسط عوامل داخلی مانند استراتژی‌های تولید، مدیریت هزینه‌ها و ... تأثیر داشته باشد. شرکت‌هایی که استراتژی‌های کارآمدی در مدیریت هزینه‌ها و بهره‌وری در استفاده از منابع خود اعمال می‌کنند، معمولاً به سودآوری بیشتری دست پیدا می‌کنند (برک و دیمارزو^۲ ۲۰۲۰). همچنین، عوامل خارجی مانند شرایط اقتصادی، رقابت بازار و ... نیز می‌توانند به طور غیرمستقیم بر سودآوری شرکت‌ها تأثیرگذار باشند. تغییرات در بازارها، تحولات صنعتی و سیاست‌های دولتی می‌توانند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر سودآوری شرکت‌ها اثر بگذارند (دامودران^۳ ۲۰۱۹). در نهایت، سودآوری شرکت‌ها نه تنها نشان‌دهنده موفقیت مالی شرکت است بلکه به عنوان یکی از اهداف اصلی شرکت‌ها در تولید ارزش برای سهامداران و سایر ذینفعان شناخته می‌شود. بهبود سودآوری شرکت‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند به بهبود عملکرد و پایداری شرکت‌ها کمک کند (پنمان^۴ ۲۰۲۱). سودآوری شرکت‌ها در بلندمدت نقش مهمی در پایداری و رشد آن‌ها ایفا می‌کند. شرکت‌هایی که به طور مداوم در مسیر بهره‌وری و سودآوری قرار می‌گیرند، معمولاً قادرند منابع خود را به بهترین شکل مدیریت کرده و به نحو احسن از فرصت‌های رقابتی استفاده کنند (گراهام و هاروی^۵ ۲۰۲۰). سودآوری شرکت‌ها نقش مهمی در جذب سرمایه‌گذاران دارد. سودآوری بالا و پایداری شرکت‌ها معمولاً به عنوان یکی از عوامل تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاران است و می‌تواند باعث افزایش اعتماد و رشد سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها شود. در نتیجه، تأمین سودآوری مداوم برای شرکت‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است و مدیران باید برنامه‌های مدیریتی و استراتژی‌هایی را پیاده‌سازی کنند که بتوانند این هدف را در بلندمدت دنبال کنند (راس و همکاران^۶ ۲۰۲۰). بهبود عملکرد مالی و افزایش سودآوری شرکت‌ها نیازمند رویکردها و استراتژی‌های متنوعی است. مدیران شرکت‌ها باید به طور مداوم عملکرد مالی شرکت خود را مورد بررسی و ارزیابی

¹ Opler et al

² Berk & DeMarzo

³ Damodaran

⁴ Penman

⁵ Graham & Harvey

⁶ Ross et al

قرار داده و برنامه‌هایی را برای بهبود آن پیاده‌سازی کنند (بریقلم و ارهارت^۱ ۲۰۱۷). علاوه بر این، مسئولان مالی و مدیران باید به تحلیل و پیش‌بینی عوامل مختلفی که می‌توانند بر سودآوری شرکت‌ها تأثیر گذار باشند، توجه ویژه‌ای داشته باشند. این شامل مطالعه بازار، تحلیل رقبا، بررسی شرایط اقتصادی و ... می‌شود (دامودران ۲۰۲۱). در نتیجه، بهبود سودآوری شرکت‌ها نیازمند یک رویکرد جامع و یکپارچه به مدیریت مالی و عملیات شرکت است. همچنین، توجه به عوامل داخلی و خارجی که می‌توانند بر سودآوری تأثیر گذار باشند، بسیار اساسی است (گراهام و هاروی ۲۰۲۰).

رفتار مالی

رفتار مالی شامل الگوها، تصمیمات، و عادات مالی افراد و سازمان‌ها است که تأثیر مستقیمی بر مدیریت مالی، سرمایه‌گذاری، و مصرف دارد. این الگوها و تصمیمات می‌توانند از تجربیات گذشته، شرایط فردی، و تأثیرات فرهنگی و اجتماعی مشتق شوند (گرینبلات و تیتمان^۲ ۲۰۱۹). رفتار مالی افراد و سازمان‌ها تحت تأثیر عوامل متعددی قرار می‌گیرد. از جمله این عوامل می‌توان به شخصیت فردی، تربیت، میزان دانش مالی، و شرایط محیطی اشاره کرد که هر کدام می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر رفتار مالی تأثیر گذار باشند (هیرشلیفر و همکاران^۳ ۲۰۲۰). رفتار مالی می‌تواند تأثیرات عمیقی بر عملکرد مالی فرد یا سازمان داشته باشد. الگوها و تصمیمات مالی متعارف، می‌توانند به تصمیم‌های سرمایه‌گذاری، مدیریت خطر، و انتخاب محصولات مالی تأثیر داشته باشند و در نتیجه، بر عملکرد مالی تأثیر گذار باشند (باربریز و تالر^۴ ۲۰۱۸). با درک عمیق‌تر از رفتار مالی، مدیران می‌توانند بهترین تصمیمات مالی را اتخاذ کنند و راهبردهایی را برای بهبود عملکرد مالی افراد و سازمان‌ها ایجاد کنند. ارتقاء سواد مالی و تأمین محیطی مناسب برای تصمیم‌گیری‌های هوشمندانه می‌تواند بهبودی معناداری در رفتار مالی داشته باشد (مولایتان و شیفر^۵ ۲۰۱۹).

پیشینه تحقیق

ابوسعیدی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی بیان کردند اندازه‌گیری سواد مالی اقشار مختلف جامعه در گذشته مورد توجه بسیاری از مطالعات داخلی و خارجی بوده، ولی سنجش سواد مالی مدیران شرکت‌ها بطور خاص و به ویژه در سطح ملی مورد توجه نبوده، لذا پژوهش حاضر با هدف ارزیابی سواد مالی مدیران شرکت‌ها و شناسایی عوامل موثر بر آن طراحی و اجرا شده است. یافته‌های بخش کیفی حاکی از آن است که مولفه‌های سواد مالی تخصصی مدیران عبارتند از تحلیل و شناخت صورت‌های مالی، آشنایی با قوانین بیمه، کار، مالیات، تجارت، بانکداری، چک، پولشویی، صادرات و واردات و بازار سرمایه. نتایج آزمون فرضیه‌ها در بخش کمی نیز حاکی از عدم کفایت سواد مالی مدیران در حوزه‌های سواد مالی عمومی و تخصصی می‌باشد. برخی عوامل از جمله تحصیلات، سابقه مدیریت، اندازه شرکت و گذراندن دوره‌های مالی بر سواد مالی مدیران تأثیر گذار می‌باشند. نتایج نشان داد مدیران فاقد سواد مالی کافی به ویژه در حوزه‌های تخصصی هستند و ضرورت دارد به نحو مقتضی مهارت‌های مالی خود در حوزه تخصصی را افزایش دهند. همچنین رحیم و راج بالان (۲۰۲۰) بیان کردند هدف این مطالعه بررسی دانش مالی، رفتار مالی و نگرش نسبت به امور مالی در میان کارآفرینان کوچک متوسط در کوچینگ به ویژه در مورد چگونگی تأثیر این عوامل قدرتمند بر

¹ Brigham & Ehrhardt

² Grinblatt & Titman

³ Hirshleifer et al

⁴ Barberis & Thaler

⁵ Mullainathan & Shleifer

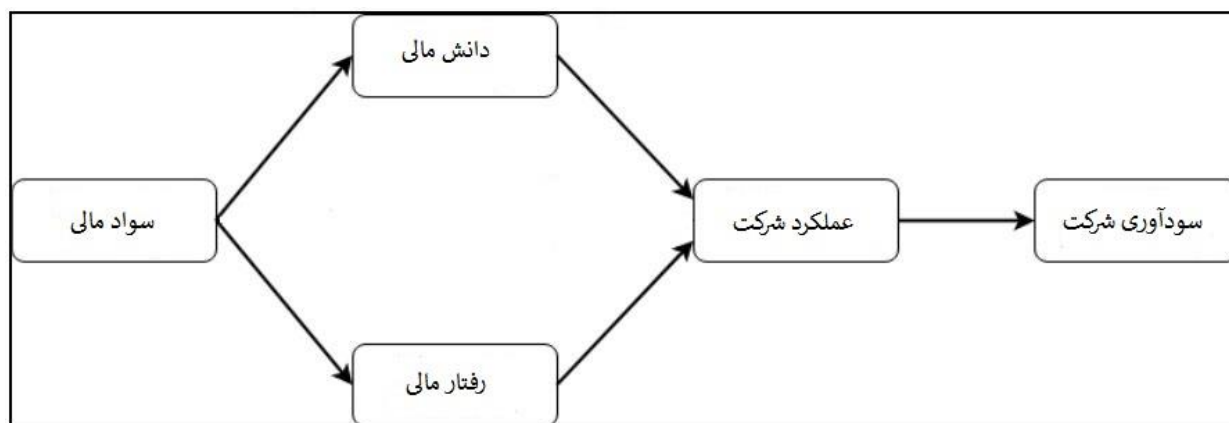
سودآوری شرکت های تجاری در حال رشد سریع در بزرگترین شهر جزیره بورنئو در دهه گذشته است. این تحقیق یک رویکرد توصیفی متناسب با هدف اصلی خود دارد و نتایج جالبی را با نرخ پاسخ بیش از ۷۵ درصد به دست آورد. تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده به وضوح نشان می دهد که دانش مالی به طور کلی به طور قابل توجهی قوی تر به خط نهایی این واحدهای تجاری نسبت به نگرش مالی مالکان و رفتار متعاقب آنها نسبت به تصمیم گیری مالی است. بنابراین، به کارآفرینان کوچک متوسط توصیه می شود که به طور منظم در آموزش مالی شرکت کنند تا آنها را به خوبی مطلع و مجهز به آخرین روش های مدیریت مالی کسب و کار خود کنند تا از برنامه ریزی، اجرا و نظارت مالی بهتر بر بنگاه ها که به طور اجتناب ناپذیری منجر به افزایش و درآمد پایدار می شوند اطمینان حاصل کنند. از سوی دیگر رحمانی نوروزی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی بیان کردند با توجه به تغییرات پویا در محیط اقتصادی، خصوصاً در بازارهای مالی، برای بهبود دانش مالی سرمایه گذاران، داشتن سواد مالی یک ضرورت به نظر می رسد که به تصمیمات مالی آگاهانه ختم می شود. هدف پژوهش حاضر شناسایی پیامدهای سواد مالی بر تصمیمات سرمایه گذاران و عملکرد سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. نتایج بدست آمده حاکی از آن است که تأثیر نگرش مالی و رفتار مالی بر تصمیمات سرمایه گذاران مثبت و معنادار است. همچنین تصمیمات سرمایه گذاران تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد سرمایه گذاری دارد. ایریال و همکاران^۱ (۲۰۲۱) بیان کردند درک رهبری اخلاقی و مهارت سیاسی با سن و تجربه کاری به طور قابل توجهی کاهش می یابد. علاوه بر این، سالمندان حسابداری که قبلاً یک دوره مستقل اخلاق را گذرانده بودند، ادراک بالاتری نسبت به همتایان خود در مورد هر دو سازه داشتند، که هنوز همبستگی بالایی داشتند. این یافته نشان می دهد که آموزش اخلاقی این دانش آموزان ممکن است تأثیر مثبتی بر تشخیص آنها در حوزه حساسیت اخلاقی نداشته باشد. بنابراین، دانشجویان حسابداری ممکن است با حساسیت اخلاقی ناکافی وارد نیروی کار شوند و بنابراین حسابداران سطح ابتدایی ممکن است مستعد اشتباه شناختی ویژگی های رهبری مهارت ها و اخلاق سیاسی باشند. توانایی حسابداران برای تمایز بین رهبری اخلاقی و مهارت سیاسی رهبران، و/یا دانش در مورد اینکه چگونه مهارت های سیاسی رهبران می تواند هدایت غیراخلاقی آنها را پنهان کند، به عنوان حوزه ای از حساسیت اخلاقی مطرح می شود که ارزش گنجاندن در آموزش اخلاق حسابداری را دارد. همینطور در تحقیقی دیگر یگانه و زارعی (۱۳۹۸) بیان کردند محققین در طول سی سال گذشته، معیارهای عینی و ذهنی گوناگونی برای توصیف شرایط مالی خانوار و افراد را آزمون کرده اند و دریافته اند که بهبود رفاه مالی، حاصل تقویت دانش، نگرش، تمایل و رفتار مالی می باشد. بر همین اساس در این پژوهش به بررسی رابطه نگرش مالی، سواد مالی و مشارکت مالی با میانجیگری خودکارآمدی مالی در حرفه حسابداری و حسابرسی پرداخته شده است. یافته ها نشان می دهد که بین نگرش مالی و سواد مالی با مشارکت مالی ارتباط معناداری وجود نداشته، ولی باین وجود، شاخص خودکارآمدی مالی با نقش واسطه ای بین سواد مالی و مشارکت مالی رابطه ای مثبت ایجاد می نماید. در پژوهشی دیگر گاویرا و همکاران^۲ (۲۰۲۲) بیان کردند این تحقیق برای درصد بالایی از حسابداران، ادراک ابزارهای فناورانه و کنترل های تولید شده توسط فناوری مانند صورتحساب الکترونیکی و اتوماسیون فرآیندهای سازمانی را به عنوان عاملی که بر عملکرد اخلاقی صحیح آنها تأثیر می گذارد، شناسایی می کند. هدف کار نشان دادن تأثیر انقلاب صنعتی چهارم بر رفتار اخلاقی

¹ Ariail² Gaviria

حرفه‌ای حسابداری است. این کار اجازه می‌دهد تا شواهد وجود فشارهای تجاری را به درصد قابل توجهی از حسابداران حل کند. این وضعیت در اغلب موارد توسط صاحبان شرکت‌ها ارائه می‌شود و منجر به اقداماتی خارج از اصول اخلاقی و ایجاد تعارض اخلاقی در حسابدار عمومی شده است. این ارزیابی با تبدیل شدن به یک نقطه تأمل در مورد وضعیتی که حسابدار عمومی در اعمال کاری خود از فشار برای نقض اصول اخلاقی با آن مواجه است، با حسابداری مرتبط است. این اجازه می‌دهد تا تجزیه و تحلیل کنیم که چگونه انقلاب صنعتی چهارم می‌تواند مکانیسمی مثبت برای کاهش این فشارها با تبدیل شدن به مکانیزمی برای کنترل ارقام و شفافیت اطلاعات مالی باشد. مروری بر ادبیات اخلاقی حسابداری و انقلاب صنعتی چهارم انجام شده است. در ادامه، نظرسنجی که به عنوان ابزاری برای ارزیابی محیط و درک حسابدار عمومی کلمبیایی درباره اخلاق و تحولی که با تحولات انقلاب صنعتی چهارم خواهد داشت، تهیه و تحلیل شد. اخلاق حسابداری همانطور که ارزیابی می‌شود مبتنی بر پیشرفت‌های فن آوری قابل توجه است که با کار حسابداری غریبه نیست.

مدل و فرضیات تحقیق

مدل تحقیق برگرفته از تحقیق رحیم و راج بالان (۲۰۲۰) اتخاذ شده است.

فرضیه‌های تحقیق عبارتند از:

- سود مالی بر رفتار مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.
- سود مالی بر دانش مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.
- دانش مالی بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.
- رفتار مالی بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.
- عملکرد شرکت بر سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.
- سود مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با میانجیگری رفتار مالی تاثیر معنی داری دارد.

روش تحقیق

این پژوهش دارای دو بخش تئوری و عملی است. در بخش تئوری از منابع کتابخانه‌ای و اسنادی استفاده شده است، در حالی که در بخش عملی از روش تحقیق میدانی استفاده شده است. در این تحقیق، با استفاده از روش همبستگی و رگرسیون، روابط بین متغیرهای مورد مطالعه با استفاده از نرم‌افزار SPSS و معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار

Smart-PLS مورد آزمون قرار می گیرد. جامعه یا جمعیت در این پژوهش به مجموعه ای از اشیاء یا افراد مورد نظر اشاره دارد که حداقل دارای یک ویژگی مشخص هستند. ویژگی مشخصه نیز، ویژگی ای است که بین همه اعضای جامعه مورد بررسی، مشترک و تمایزدهنده با سایر ویژگی ها باشد که در این تحقیق، جامعه آماری کلیه کارمندان شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران می باشد که تعداد آنها بیش از ۱۰۰ هزار نفر می باشند. هنگامی که جامعه آماری تعریف می شود، نمونه ای که به طور کافی ویژگی های جامعه را نمایان کند، انتخاب می شود. روش علمی نمونه گیری در واقع فرآیند انتخاب یک نمونه از فهرست کامل واحدهای نمونه گیری است که به آن چارچوب نمونه گیری گفته می شود. برای جمع آوری داده ها، از گروه های معینی از افراد خواسته می شود که به تعدادی پرسش مشخص پاسخ دهند. این پاسخ ها مجموعه ای از اطلاعات تحقیق را تشکیل می دهند. به طور کلی، روش جمع آوری داده ها در میدانی است. از آنجایی که جوامع آماری از حجم وسیعی از جغرافیا و افراد برخوردار هستند و محققین نمی توانند به همه آنها مراجعه کنند، ناگزیرند به انتخاب یک گروه از آنها به عنوان نمونه و تعمیم نتایج به جامعه مورد مطالعه اکتفا کنند. با توجه به حجم بالای جامعه و جهت جلوگیری از اتلاف وقت و هزینه براساس جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان حجم نمونه در نظر گرفت. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه می باشد. در این تحقیق ابزار گردآوری اطلاعات در روش کتابخانه ای، منابع دست اول و دست دوم شامل کتاب ها، مقالات، پایان نامه ها و شبکه جهانی اینترنت بوده است؛ و همچنین ابزار گردآوری داده ها در روش میدانی نیز پرسشنامه است. در این تحقیق از پرسشنامه رحیم و راج بالان^۱ (۲۰۲۰) استفاده شد. قابل ذکر است که متغیر سواد مالی متغیر مستقل و دارای ۴ گویه، متغیر دانش مالی متغیر میانجی با ۵ گویه، متغیر رفتار مالی متغیر میانجی با ۵ گویه، و متغیر عملکرد شرکت و سودآوری شرکت متغیر وابسته است که هر کدام دارای پنج گویه می باشند. همانطور که مشاهده می شود پرسشنامه توزیع شده به طور کلی دارای ۲۴ گویه است.

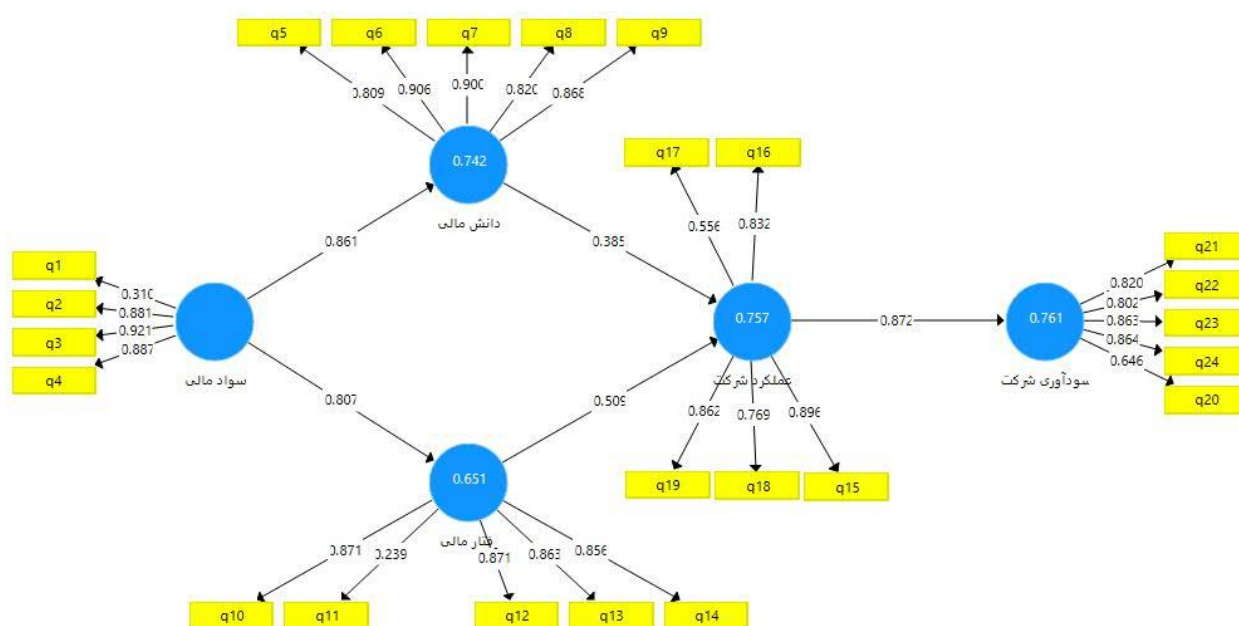
یافته های تحقیق

قبل از اینکه فرضیه های این پژوهش آزمون شوند، باید ابتدا از نرمال بودن متغیرها اطمینان حاصل شود. برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای مورد مطالعه از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف یک نمونه ای استفاده شده است.

جدول ۱- آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف

سودآوری شرکت	سواد مالی	رفتار مالی	دانش مالی	
0/058		0/657	1/000	دانش مالی
-0/088		1/000	0/657	رفتار مالی
				سواد مالی
1/000		-0/088	0/058	سودآوری شرکت
-0/364	-0/166	-0/202	عملکرد شرکت	

¹Rahim and Raj Balan

شکل ۱- مقادیر استاندارد شده بار عاملی

R^2 یک معیار است که برای اتصال بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده می‌شود و نشان از تأثیری دارد که یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا می‌گذارد. نکته حائز اهمیت این است که مقدار R^2 تنها برای سازه‌های وابسته مدل محاسبه می‌شود و درباره سازه‌های برون‌زا، مقدار این معیار صفر است. با توجه به جدول ۲ می‌توان گفت که مقادیر R^2 مربوط به اکثر شاخص‌ها در حد بالایی است.

جدول ۲- ضریب تعیین R^2

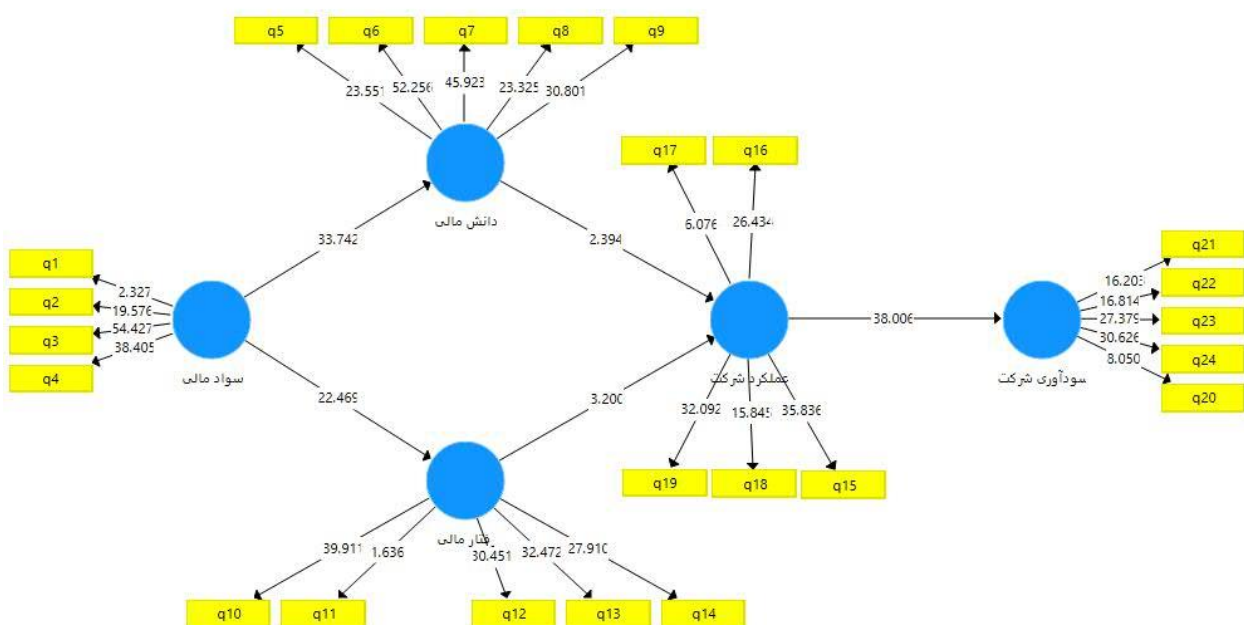
	R Square	R Square Adjusted
دانش مالی	0/742	0/740
رفتار مالی	0/661	0/658
سودآوری شرکت	0/764	0/762
عملکرد شرکت	0/798	0/794

کیفیت پیش‌بینی کنندگی قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد. مدل‌هایی که دارای برازش بخش ساختاری قابل قبول هستند، باید قابلیت پیش‌بینی شاخص‌های مربوط به سازه‌های درون‌زای مدل را داشته باشند (استون و گریز: ۱۹۷۵). هنسلر و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را برای نشان دادن قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی سازه یا سازه‌های برون‌زای مربوط به آن تعریف کرده‌اند. ذکر این نکته ضروری است که این مقدار تنها برای سازه‌های درون‌زای مدل که شاخص‌های آن‌ها از نوع انعکاسی می‌باشد، محاسبه می‌گردد.

جدول ۳- کیفیت پیش بینی کنندگی (Q^2)

	SSO	SSE	$Q^2 (=1-SSE/SSO)$
دانش مالی	540/000	263/901	0/511
رفتار مالی	540/000	341/033	0/368
سواد مالی	432/000	432/000	
سودآوری شرکت	540/000	292/105	0/459
عملکرد شرکت	540/000	303/099	0/439

مطابق جدول فوق مقدار Q^2 برای تمامی سازه ها در حد قوی می باشد و نشان دهنده این است که مدل قدرت پیش بینی بالایی در مورد شاخص را دارد.

شکل ۲- مقادیر استاندارد شده t value

بررسی مدل کلی پژوهش با استفاده از معیار GOF انجام می شود.

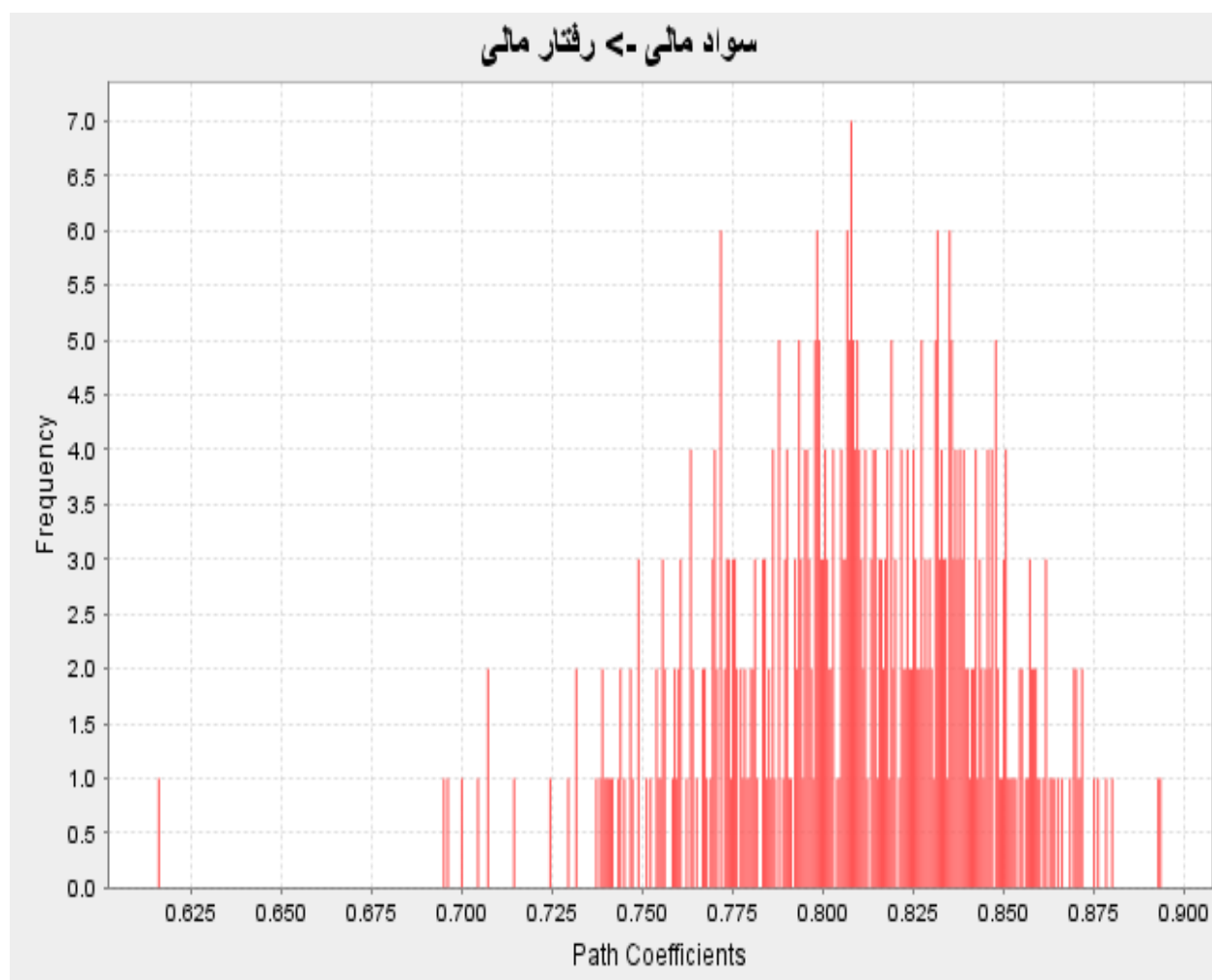
فرمول (۴-۱) معیار GOF

$$GOF = \sqrt{Communtality \times \overline{R^2}} = 0.820 \times 0.786 = 0.80452$$

در اینجا به بررسی فرضیه های تحقیق پرداخته می شود:

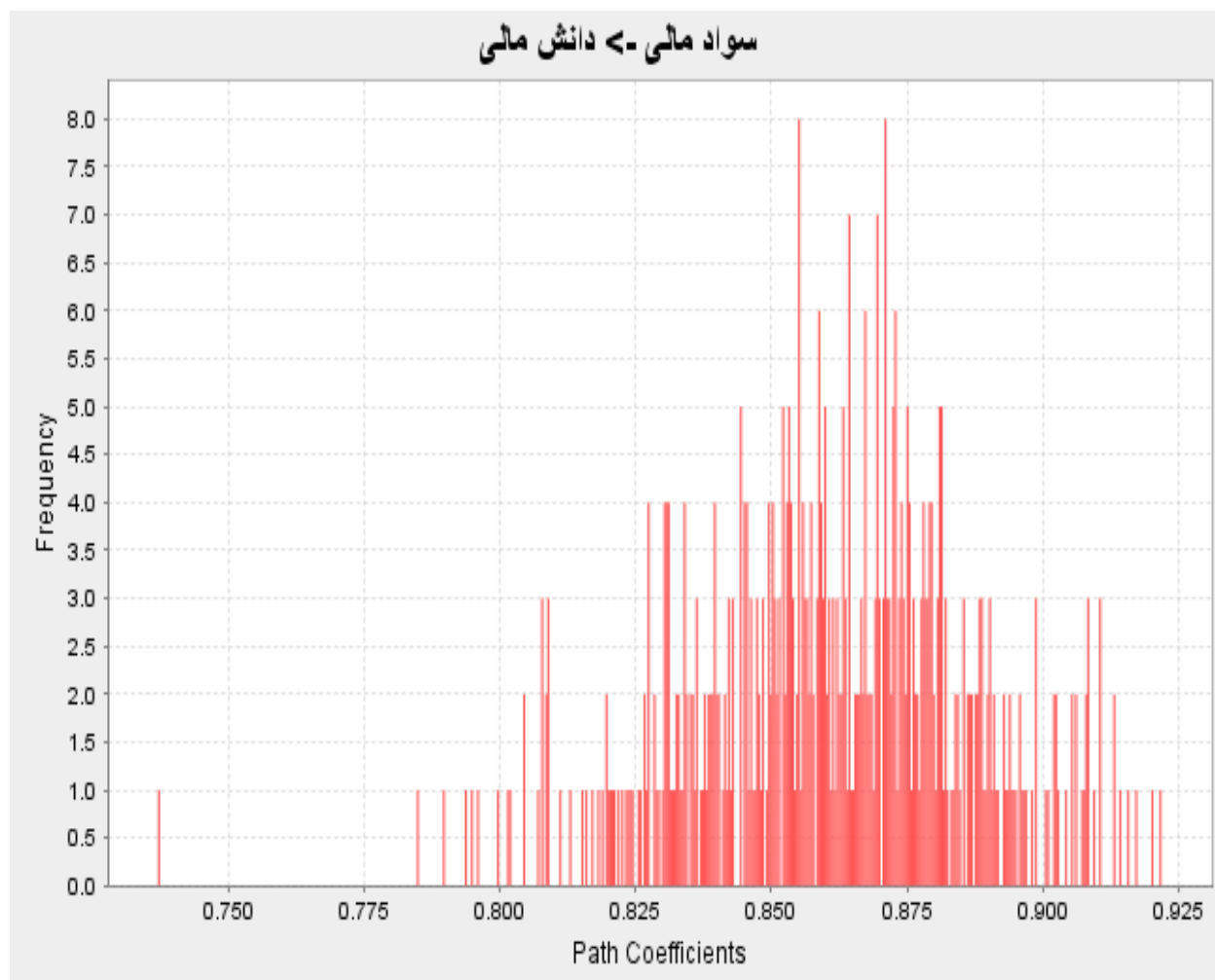
جدول ۴- نتایج فرضیه ۱

فرضیات	ضریب مسیر	آماره t	نتیجه
سواد مالی بر رفتار مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معنی داری دارد.	۰/۸۰۷	۲۲/۴۶۵	✓ تایید شده است

جدول ۵- نتایج فرضیه ۲

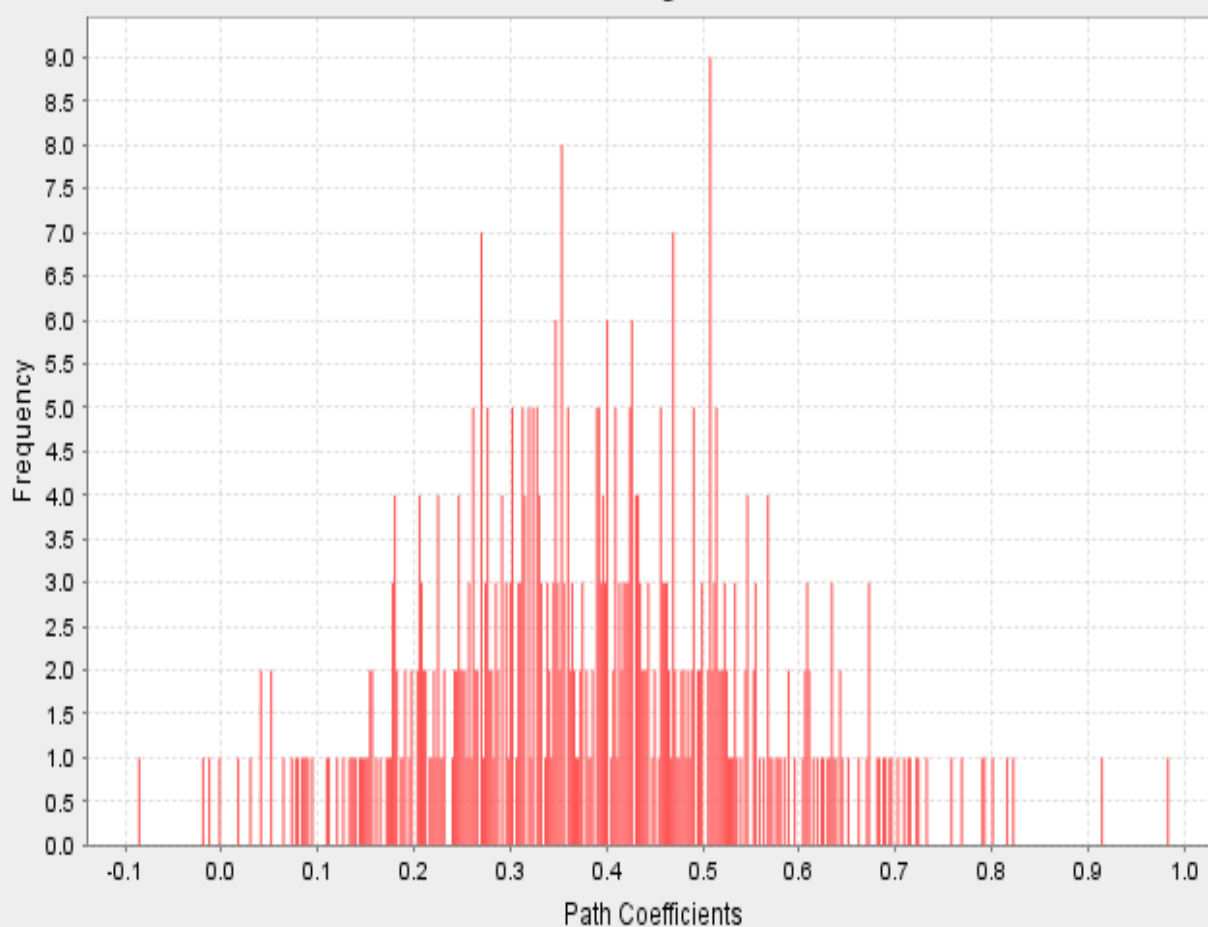
نتیجه	آماره t	ضریب مسیر	فرضیات
تایید شده است	۳۳/۷۴۲	۰/۸۶۱	سواد مالی بر دانش مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.

جدول ۶- نتایج فرضیه ۳

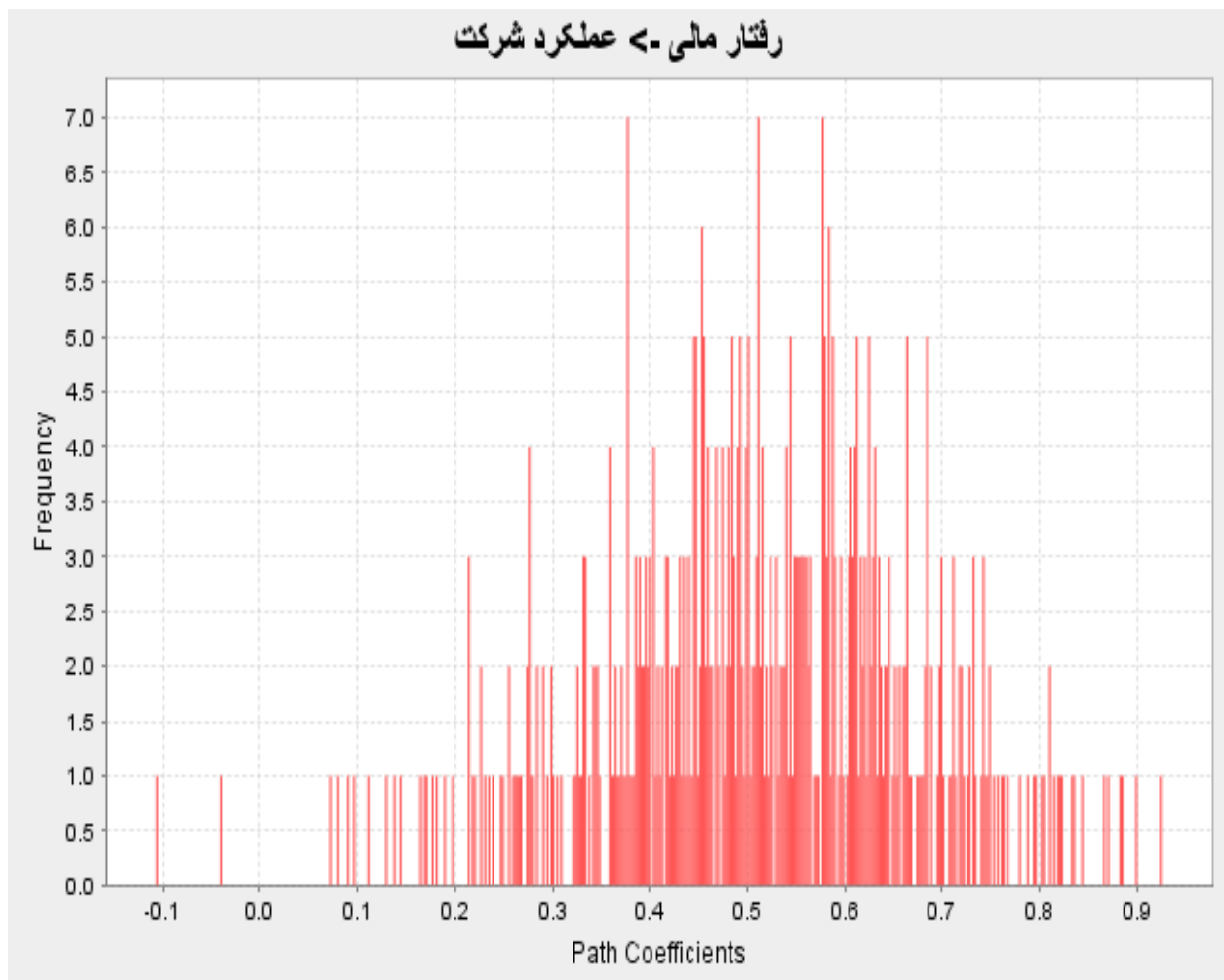
فرضیات	ضریب مسیر	آماره t	نتیجه
دانش مالی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معنی داری دارد.	۰/۳۸۵	۲/۳۹۴	تایید شده است

دانش مالی - عملکرد شرکت

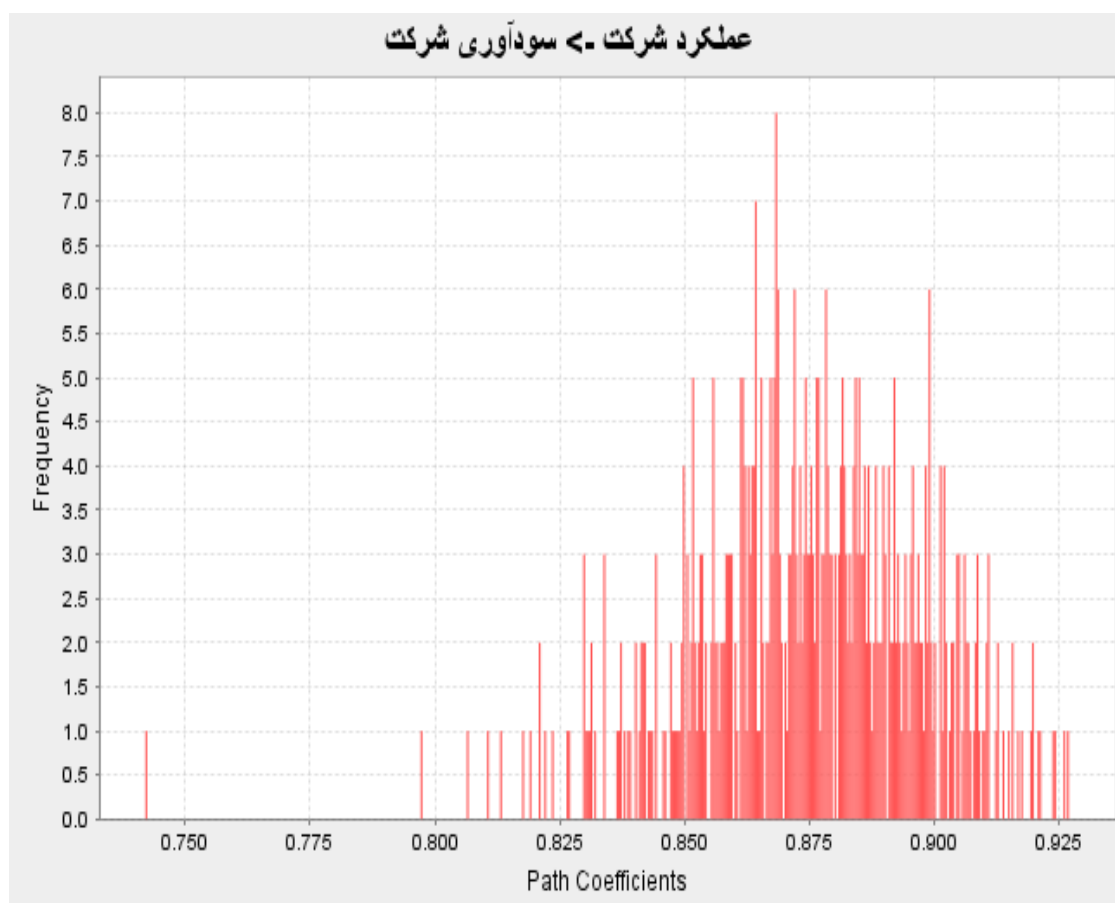
جدول ۷- نتایج فرضیه ۴

فرضیات	ضریب مسیر	آماره t	نتیجه
رفتار مالی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی داری دارد.	۰/۵۰۵	۳/۲۰۰	تایید شده است

جدول ۸- نتایج فرضیه ۵

فرضیات	ضریب مسیر	آماره t	نتیجه
عملکرد شرکت بر سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معنی داری دارد.	۰/۸۷۲	۳۸/۰۰۶	تایید شده است

در بررسی فرضیات ضریب مسیر به دست آمده بیش از ۰/۴ است و آماره t در سطح اطمینان ۹۵ درصد و بیش از ۱/۹۶ است که گواه پذیرش فرضیات است.

جدول ۹- نتایج فرضیه ۶

فرضیات	a	b	c	S _a	S _b	سوبل Z- Value	VAF	نتیجه
سود مالی بر عملکرد و سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با میانجیگری رفتار مالی تاثیر معنی داری دارد.	۰/۳۱۱	۰/۵۲۷	۰/۲۵۱	۰/۰۸۳	۰/۰۵۴	۵/۲۰۱	۰/۵۰۴	✓ تایید

در بررسی فرضیه ۹ با جایگذاری مقادیر در فرمول، می توان اظهار داشت که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تاثیر متغیر میانجی معنادار است.

نتیجه گیری

سواد مالی می تواند تأثیر معنی داری بر رفتار مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. این نتایج نشان می دهند که شرکت هایی که کارکنان و مدیران آنها دارای سواد مالی بالاتری هستند، ممکن است تصمیم های مالی بهتری اتخاذ کنند. سواد مالی نقش مهمی در دانش مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ایفا می کند. مدیران و کارکنان با دانش مالی قوی تر، ممکن است توانایی بهتری در تجزیه و تحلیل موقعیت های مالی داشته باشند و تصمیماتی که برای شرکت شان می گیرند، موجب بهبود عملکرد شرکت شود. از سوی دیگر دانش مالی شرکت ها می تواند تأثیر معنی داری بر عملکرد آنها در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. این نتایج نشان می دهند که شرکت هایی با دانش مالی قوی تر، ممکن است عملکرد مالی بهتری داشته باشند و به نتیجه گیری های مثبت تری برسند. همینطور رفتار مالی می تواند تأثیر معنی داری بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. مدیران و کارکنانی که رفتار مالی مناسبی داشته باشند، ممکن است توانایی بهتری در مدیریت منابع مالی شرکت داشته باشند و در نتیجه، بهبود عملکرد شرکت را تسهیل کنند. قابل ذکر است که عملکرد شرکت می تواند تأثیر معنی داری بر سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد. شرکت هایی که عملکرد مالی بهتری داشته باشند، احتمالاً سودآوری بالاتری نیز داشته باشند و بتوانند به سهامداران خود بازده مطلوبی ارائه دهند. در انتها لازم به ذکر است سواد مالی ممکن است تأثیر معنی داری بر عملکرد و سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران داشته باشد، با این وجود، این تأثیر ممکن است توسط رفتار مالی شرکت ها بررسی شود. این نتایج نشان می دهند که سواد مالی می تواند از طریق تأثیر بر رفتار مالی، بهبود عملکرد و سودآوری شرکت ها را تسهیل کند. در ادامه محدودیت های تحقیق به صورت زیر بیان می گردد:

- محدودیت زمانی برای انجام تحقیق و تحلیل دقیق و جامع داده ها.
 - محدودیت در تطبیق دقیق و مشخص کردن علت و معلولی بین متغیرهای مورد مطالعه.
 - محدودیت در دسترسی به متخصص ها و مشاوران مالی برای راهنمایی و پشتیبانی در تحقیق.
 - محدودیت در تطبیق دقیق با شرایط مالی و بازاری شرکت های مورد مطالعه.
- پیشنهادهای کاربردی تحقیق به صورت زیر ارائه شده است:
- (۱) برگزاری دوره های آموزشی و کارگاه های مدیریت مالی برای کارکنان و مدیران به منظور افزایش سواد مالی و دانش مالی آنها.
 - (۲) تشویق کارکنان به شرکت در دوره های آموزشی مرتبط با مالیات و مالی با هدف بهبود رفتار مالی آنها.
 - (۳) ایجاد یک مرکز منابع مالی در شرکت برای ارائه اطلاعات و مشاوره مالی به کارکنان و مدیران.
 - (۴) ارائه پاداش و امتیازات به کارکنانی که در ارتقای دانش و سواد مالی خود تلاش می کنند.
 - (۵) تشکیل گروه های کاری یا تیم های مخصوص برای مدیریت مالی و برنامه ریزی مالی در شرکت.
 - (۶) استفاده از نرم افزارها و سامانه های مدیریت مالی برای ارتقای فرآیندهای مالی در شرکت.
 - (۷) برگزاری جلسات منظم با سرمایه گذاران و سهامداران برای ارتقای ارتباطات و افزایش اعتماد عمومی به شرکت.
 - (۸) اعمال سیاست های پاداش و تشویق برای کارکنان و مدیرانی که توانایی مدیریت مالی بهتری از منابع شرکت را دارند.
 - (۹) ارتقای فرهنگ سرمایه گذاری در شرکت با تشویق کارکنان به شرکت در بازار بورس و سرمایه گذاری در اوراق بهادار.

۱۰) تحقیق بیشتر در زمینه روابط بین سواد مالی، رفتار مالی، و عملکرد شرکت با هدف ارائه راهکارهای موثرتر برای بهبود عملکرد شرکت.

منابع

- ابوسعیدی، مینا، معین الدین، محمود، و حیرانی، فروغ. (۱۴۰۰). ارزیابی سواد مالی مدیران شرکت های بخش خصوصی. دانش حسابداری مالی، ۸(۲) (پیاپی ۲۹)، ۱۹۵-۲۱۹. SID. <https://sid.ir/paper/1046174/fa>
- اعراب شیبانی معصومه. (۱۳۹۹). بررسی نقش کنترل اجتماعی و پویایی محیطی بر مدیریت زنجیره تامین سبز و عملکرد سازمانی در معادن ذغال سنگ پرورده طبس. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی. دانشگاه پیام نور.
- رحمانی نوروزآباد، سامان، و محمدی، اسفندیار. (۱۳۹۸). پیامدهای سواد مالی بر تصمیمات سرمایه گذاران و عملکرد سرمایه گذاری. دانش مالی تحلیل اوراق بهادار (مطالعات مالی)، ۱۲(۴۱)، ۱۱۳-۱۲۳. SID. <https://sid.ir/paper/200188/fa>
- یگانه، زهرا، و زارعی، سمیرا. (۱۳۹۸). بررسی رابطه نگرش مالی، سواد مالی و مشارکت مالی با میانجی گری خودکارآمدی مالی در حرفه حسابداری و حسابرسی. شباک، ۵(۳) (پیاپی ۴۲)، ۸۱-۹۰. SID. <https://sid.ir/paper/524868/fa>
- Almenberg, J., & Säve-Söderbergh, J. (2019). Financial Literacy and Retirement Planning in Sweden. *Economic Inquiry*, 57(2), 592-609.
- Ariail Donald L. a, Amine Khayati a, Tara Shawver. (2021). Perceptions by employed accounting students of ethical leadership and political skill: Evidence for including political skill in ethics pedagogy. *Journal of Accounting Education*. Volume 55, June 2021, 100716
- Barber, B. M., Odean, T., & Zheng, L. (2021). The performance of actively managed equity mutual funds. *The Journal of Finance*, 56(3), 1123-1150.
- Barberis, N., & Thaler, R. H. (2018). A Survey of Behavioral Finance. *Handbook of the Economics of Finance*, 2, 1053-1128.
- Berk, J., & DeMarzo, P. (2020). *Corporate Finance*. Pearson Education.
- Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C. (2017). *Financial Management: Theory & Practice*. Cengage Learning.
- Caliendo, L., & Rossi, L. (2021). Financial literacy and capital structure decisions: Evidence from a survey in Italy. *International Review of Financial Analysis*, 75, 101680.
- Caliendo, L., & Rossi, L. (2021). Financial Literacy and Capital Structure Decisions: Evidence from a Survey in Italy. *International Review of Financial Analysis*, 75, 101680.
- Cole, S., Gine, X., Tobacman, J., Topalova, P., Townsend, R., & Vickery, J. (2020). Barriers to household risk management: Evidence from India. *American Economic Journal: Applied Economics*, 12(1), 110-149.
- Damodaran, A. (2019). *The Dark Side of Valuation: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses*. Pearson Education.
- Damodaran, A. (2021). *Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset*. John Wiley & Sons.
- Fernandes, D. (2019). Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. *Management Science*, 65(9), 4133-4151.
- Fernandes, D., & Lynch, J. G. (2021). Self-Interest Through Time: A General Theory of Discounting. *Journal of Consumer Research*, 48(1), 82-102.
- Fernandes, D., & Lynch, J. G. (2021). Self-Interest Through Time: A General Theory of Discounting. *Journal of Consumer Research*, 48(1), 82-102.

- Gaviria Daniel Alberto Grajales, Orlando Carmelo Catellanos Polo, Eliana María Cataño Martínez, David Alberto García-Arango. (2022). Influence of the Fourth Industrial Revolution on the Ethics of the Colombian Accounting Professional. *Procedia Computer Science*. Volume 215, 2022, Pages 626-641
- Ghosh, S., & Jai, T. M. (2020). The impact of financial literacy on firm performance: Evidence from emerging economies. *International Review of Financial Analysis*, 70, 101487.
- Ghosh, S., & Jai, T. M. (2020). The Impact of Financial Literacy on Firm Performance: Evidence from Emerging Economies. *International Review of Financial Analysis*, 70, 101487.
- Graham, J. R., & Harvey, C. R. (2020). The theory and practice of corporate finance: Evidence from the field. *Journal of Financial Economics*, 60(2), 187-243.
- Grinblatt, M., & Titman, S. (2019). *Financial Markets and Corporate Strategy*. McGraw-Hill Education.
- Hastings, J. S., & Mitchell, O. S. (2018). How Financial Literacy and Impatience Shape Retirement Wealth and Investment Behaviors. *The Journal of Risk and Insurance*, 85(2), 499-526.
- Hastings, J. S., & Tejeda-Ashton, L. (2019). Financial Literacy, Information, and Demand Elasticity: Survey and Experimental Evidence from Mexico. *The Review of Economic Studies*, 86(3), 1404-1445.
- Hastings, J. S., & Tejeda-Ashton, L. (2019). Financial Literacy, Information, and Demand Elasticity: Survey and Experimental Evidence from Mexico. *The Review of Economic Studies*, 86(3), 1404-1445.
- Hirshleifer, D., et al. (2020). Behavioral Finance and Corporate Finance. *Journal of Applied Corporate Finance*, 32(1), 8-18.
- Jensen, M. C. (2018). Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. *Journal of Applied Corporate Finance*, 30(2), 89-100.
- KPMG. (2020). *Global CEO Outlook 2020: COVID-19 Edition*. Retrieved from <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/02/global-ceo-outlook-2020.html>
- Li, Y., & Wu, X. (2021). Economic policy uncertainty, corporate innovation, and firm performance: Evidence from China. *Journal of Business Research*, 125, 363-374.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2018). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 56(1), 5-44.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2018). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 56(1), 5-44.
- Mullainathan, S., & Shleifer, A. (2019). *Efficiently Inefficient: How Smart Money Invests and Market*
- Opler, T., Pinkowitz, L., Stulz, R., & Williamson, R. (2019). The determinants and implications of corporate cash holdings. *Journal of Financial Economics*, 52(1), 3-46.
- Penman, S. H. (2021). *Financial Statement Analysis and Security Valuation*. McGraw-Hill Education.
- Ross, S. A., Westerfield, R. W., & Jordan, B. D. (2020). *Essentials of Corporate Finance*. McGraw-Hill
- Tian, J., & Meng, Q. (2020). Environmental regulations, corporate innovation, and firm performance: Evidence from China. *Journal of Cleaner Production*, 256, 120335.
- Wang, Z., & Ahmed, R. R. (2019). Corporate governance, strategic decisions, and corporate performance: A quantitative review. *International Journal of Business Management*, 14(2), 265-280.

Investigating the impact of financial literacy on the performance and profitability of companies listed on the Tehran Stock Exchange with the mediation of financial behavior

Sadegh Flamarzi¹
Mohammad Hossein Hoshyar Zadeh²

Abstract

The purpose of this research is to investigate the effect of financial literacy on the performance and profitability of companies listed on the Tehran Stock Exchange through the mediation of financial behavior. In this research, using correlation and regression methods, the relationships between the studied variables were tested using SPSS software and structural equations were tested using Smart-PLS software. The statistical population is all the employees of the member companies of the Tehran Stock Exchange, whose number is more than 100 thousand people. Based on Morgan's table, 384 people were considered as the sample size. The data collection tool is Rahim and Raj Balan (2020) questionnaire. The findings of the research showed that in examining the hypotheses, the obtained path coefficient is more than 0.4 and the t-statistic is at the confidence level of 95% and more than 1.96, which proves the acceptance of the assumptions. The result showed that financial literacy can have a significant effect on the financial behavior of companies admitted to the Tehran Stock Exchange. These results show that companies whose employees and managers have higher financial literacy may make better financial decisions. Financial literacy plays an important role in the financial knowledge of companies admitted to the Tehran Stock Exchange. Managers and employees with stronger financial knowledge may be better able to analyze financial situations and the decisions they make for their company will improve company performance. On the other hand, the financial knowledge of companies can have a significant effect on their performance in the Tehran Stock Exchange.

Keywords

financial literacy, company performance, company profitability, companies admitted to Tehran Stock Exchange, financial behavior

1- MA accounting department, Hafez Shiraz non-profit and non-governmental higher education institute, Shiraz, Iran.

2- MA accounting department, Islamic Azad University, Shiraz branch, Shiraz, Iran.